

E-LEARNING JAKO SOUČÁST PROFESNÍ PŘÍPRAVY VŠEOBECNÉ SESTRY V OBLASTI PRAKTICKÉ VÝUKY

Bc. Lenka Hajžmanová, DiS.

Katedra ošetrovatelství a porodní asistence, Fakulta zdravotnických studií, Západočeská univerzita v Plzni

Souhrn

E-learning je efektivní, flexibilní a multimediální forma vzdělávání, která využívá informační a komunikační technologie. Vzdělávání prostřednictvím e-learningu lze využít také při výuce nelékařských zdravotnických pracovníků u prezenční či kombinované formy studia. V příspěvku jsou představeny jednotlivé typy e-learningu a shrnuty jeho výhody a nevýhody. Dále jsou popsány technické nástroje, které e-learning využívá. V příspěvku je popsána tvorba návrhu e-learningového kurzu, který je určen pro podporu praktické výuky studentů programu Ošetrovatelství.

Klíčová slova

e-learning, vzdělávání, vzdělávání sester, elektronické vzdělávání, e learningový kurz.

Úvod

V současné době došlo k významným změnám v českém zdravotnictví, které mají vliv i na vzdělávání zdravotníků. Jako členská země Evropské unie jsme povinni plnit požadavky na způsob profesní přípravy včetně nelékařských zdravotnických pracovníků, na získané vědomosti a na profil absolventa. Na toto samozřejmě navazuje požadavek celoživotního vzdělávání sester, ve kterém lze s výhodou využít moderní a efektivní metody.

S rozvojem informačních a komunikačních technologií souvisí i využití těchto technologií ve výuce a vzdělávání. Příspěvek se věnuje problematice e-learningu, který představuje efektivní nástroj ve vzdělávání, jehož prostřednictvím se stává vzdělávání dostupnější a flexibilnější. Využití e-learningu má smysl jak u studentů prezenčního či kombinovaného studia, tak právě v procesu celoživotního vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků.

Součástí příspěvku je popis tvorby návrhu e-learningové studijní opory pro podporu praktické výuky studentů programu Ošetrovatelství v prostředí LMS Moodle, který je zaměřen na ošetrovatelskou péči o nemocné s chirurgickou léčbou onemocnění tlustého střeva.

Metodologický postup

Pro tvorbu návrhu e-learningového kurzu bylo zvoleno prostředí Learning Management System Moodle. Jde o online prostředí, které je určeno pro tvorbu a vedení e-learningových kurzů, pro komunikaci a spolupráci nejen mezi studenty a vyučujícím, ale také mezi studenty navzájem. Pracovní název návrhu e-learningového kurzu je Ošetrovatelská péče v chirurgických oborech. Tento kurz byl vytvořen pro podporu praktické výuky studentů a je zaměřen na problematiku ošetrovatelské péče o pacienty, kteří jsou hospitalizováni na chirurgickém oddělení.

Součástí vytvořené e-learningové studijní podpory byly dva testy. Vstupní test sloužil ke zjištění úrovně znalostí studentů na začátku kurzu. Výstupní test ověřoval znalosti studentů po absolvování kurzu. Zhodnocením obou testů byly získány informace o úrovni získaných znalostí v kurzu.

Na závěr kurzu studenti vyplnili evaluační dotazník, který sloužil ke zjištění názoru studentů na vytvořený kurz.

Prezentace a interpretace výsledků

Vytvořený návrh e-learningového kurzu byl testován na studentech navazujícího magisterského studia studijního oboru Ošetrovatelství ve vybraných klinických oborech. Pilotní studie se zúčastnilo třináct studentů. Studie probíhala v únoru 2016 na Fakultě zdravotnických studií Západočeské univerzity.

Z analýzy vstupního testu, který studenti vypracovali na začátku e-learningového kurzu je zřejmé, že studenti měli nedostatečné znalosti v anatomii, dále ve znalostech týkajících se péče o stomii a výživy pacientů se stomií. Více než polovina studentů chybovala v otázkách týkajících se prevence a příznaků kolorektálního karcinomu. Stejně množství studentů nesprávně odpovědělo na otázky týkající se pomůcek určených k ošetřování stomie.

Z rozboru výsledků výstupního testu je zřejmé, že studenti v tomto testu byli úspěšnější a měli vyšší bodové ohodnocení než u vstupního testu. Z podrobnější analýzy testu a témat, ve kterých studenti chybovali, vyplynulo, že se celkově počet chyb snížil.

Evaluační dotazník byl vytvořen jako nástroj zpětné vazby pro autorku návrhu e-learningového kurzu. Na základě analýzy odpovědí bylo zjištěno, že většina studentů neměla žádné zkušenosti s e-learningem a naopak většina by tuto formu vzdělávání uvítala v rámci svého studia. Studenti hodnotili návrh kurzu jako přehledný, většina studentů nechtěla na kurz nic měnit.

Závěr

Příspěvek se zabýval problematikou e-learningu jako vzdělávacího procesu, ve kterém jsou využívány informační a komunikační technologie. E-learning byl především představen jako flexibilní, inovativní a multimediální forma vzdělávání. Je důležité si uvědomit, že k úspěšnému využívání e-learningu a k tvorbě studijních opor pro e-learning je nutné nejen ovládat potřebné technologie technicky, ale také umět tyto technologie vhodně pedagogicky a didakticky využívat.

Elektronickou formu vzdělávání lze s úspěchem využít i při vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků. Své uplatnění nalezne nejen v kombinované, ale i v prezenční formě studia. Multimediální podpora výuky je moderním trendem ve vzdělávání v ošetrovatelství také z toho důvodu, že dochází k posunu od pasivně přijímané výuky ke zvýšení samostatné aktivity studentů. Ve správně vytvořeném kurzu se studenti učí nejen pracovat samostatně a řídit si své vlastní učení, ale také pracují v týmu s ostatními a učí se týmové spolupráci. V neposlední řadě nabízí e-learning podporu komunikace a to nejen mezi studenty, ale také mezi vyučujícími a studenty.

Literatura

- EGEROVÁ, Dana. *E-learning jako možný nástroj vzdělávání a rozvoje pracovníků*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 141 s. ISBN 978-80-261-0139-0.
- EGEROVÁ, Dana. *Jak tvořit studijní opory pro e-learning*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2011, 76 s. ISBN 978-80-7043-982-1.
- KOPECKÝ, Kamil. *E-learning (nejen) pro pedagogy*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex, 2006, 125 s. ISBN 80-85783-50-9.
- ROHLÍKOVÁ, Lucie a VEJVODOVÁ, Jana. *Vyučovací metody na vysoké škole. Praktický průvodce v prezenční i distanční formě studia*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2012, 288 s. ISBN 978-80-247-4152-9.
- ZOUNEK, Jiří. *E-learning – jedna z podob učení v moderní společnosti*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 161 s. ISBN 978-80-210-5123-2.
- ZOUNEK, Jiří a SUDICKÝ, Petr. *E-learning: učení (se) s online technologiemi*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2012, 248 s. ISBN 978-80-7357-903-6.

Kontakt:

Bc. Lenka Hajžmanová, DiS.: lhajzman@students.zcu.cz